

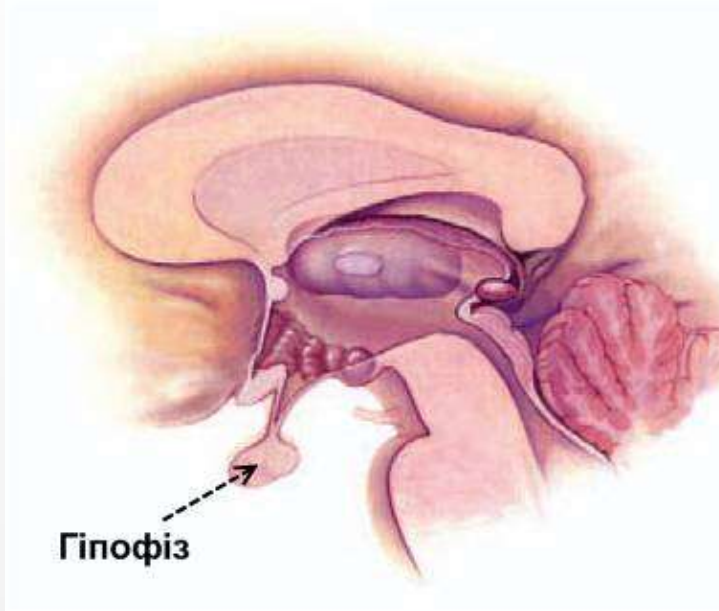
ЗАЛОЗИ ВНУТРІШНЬОЇ СЕКРЕЦІЇ

- Гіперфункція залоз – це явище, коли залози виробляють гормону більше норми (надлишкова секреція)
- Гіпофункція – це явище, коли залози виробляють мало гормону

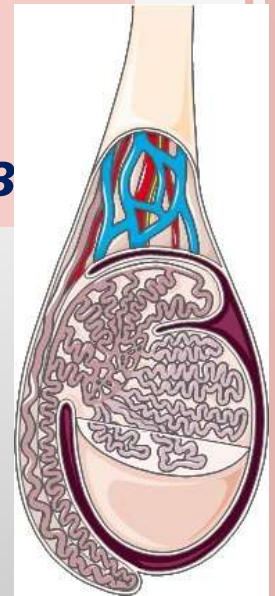
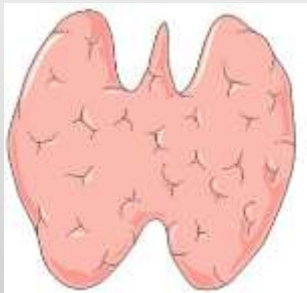

Гіпофіз

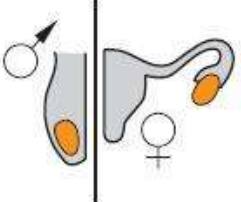

Розташовується в порожнині черепа, овальної форми, вага 0,5-0,7г.

Складається з трьох долей: передньої, проміжної, задньої. Регулює функції багатьох інших залоз

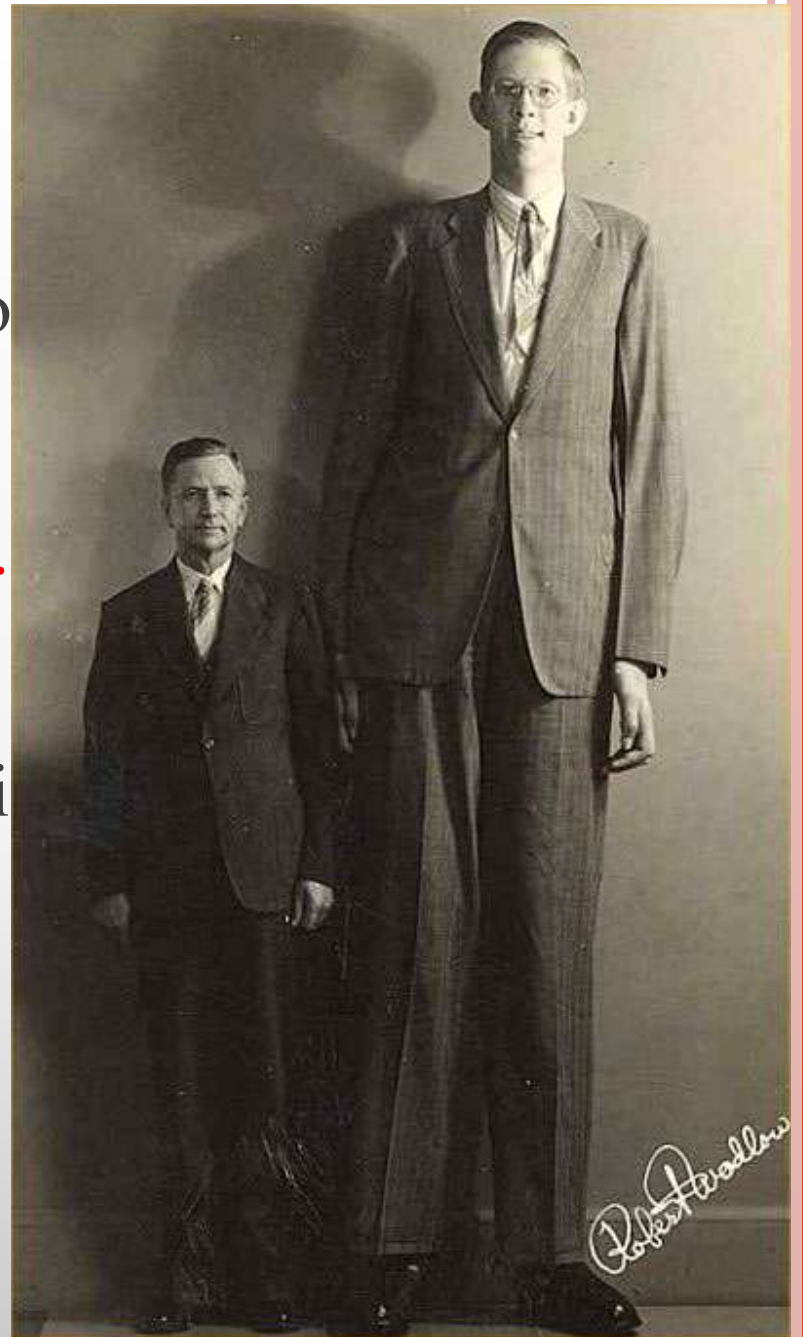

Гормони гіпофізу:

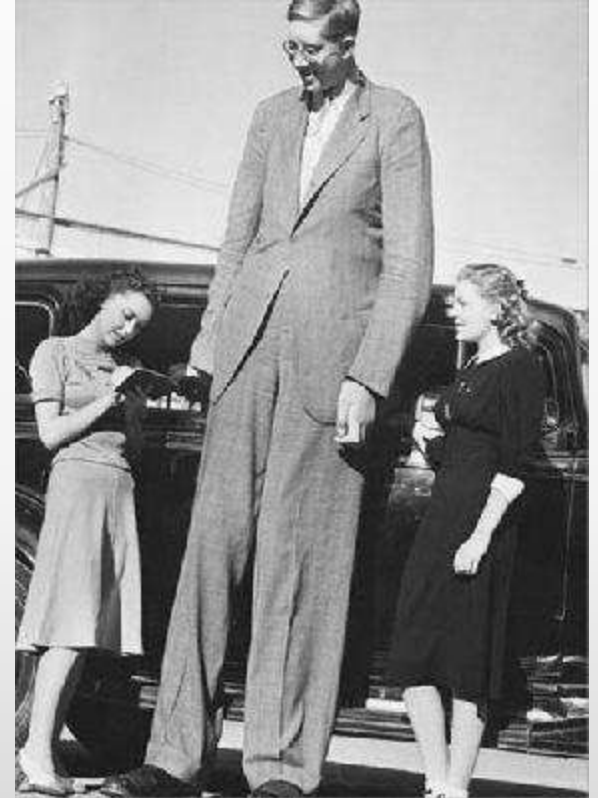
Соматотропін (гормон росту)	Стимулює ріст тканин	
Тиреотропін	Стимулює діяльність щитовидної залози	
Кортикотропін	Стимулює діяльність коркового шару наднирників	
Гонадотропіни	Регулюють функції статевих залоз	
Окситоцин	Впливає на скорочення матки, стимулює утворення молока після пологів	
Вазопресин	Викликає звуження судин і є антидіуретичним гормоном, що впливає на водний обмін	

Гігантизм

- Гігантизм - захворювання, що виникає при надлишковій секреції гормону передньої долі гіпофіза - **гормону росту**. Частіше спостерігається у чоловіків. Проявляється зазвичай у 9—10-річному віці або в період статевого дозрівання.

Гігантизм виникає при гіперфункції гіпофізу з дитячого віку.

Гіперфункція

Гіпофункція

СОМАТОТРОПІН

Карликовість

- **Карликовість** — захворювання, що викликається дефіцитом соматотропного гормону.
- **Карлик** — це доросла людина маленького росту.

■ Карликовість виникає при гіпофункції гіпофізу з дитячого віку.

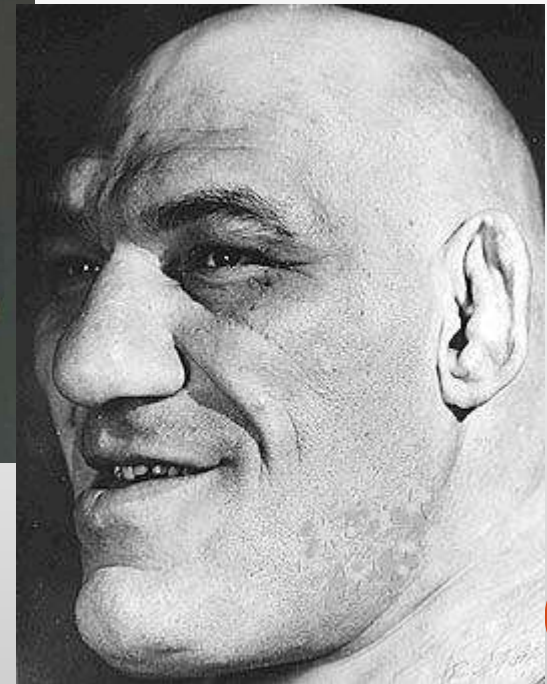
□ СИМПТОМИ

1. Уповільнення окостеніння кістяка, порушення розвитку і зміни зубів;
2. Слабкий розвиток м'язової системи;
3. Недорозвинення статевих органів;
4. Схильність до артеріальної гіпотонії;

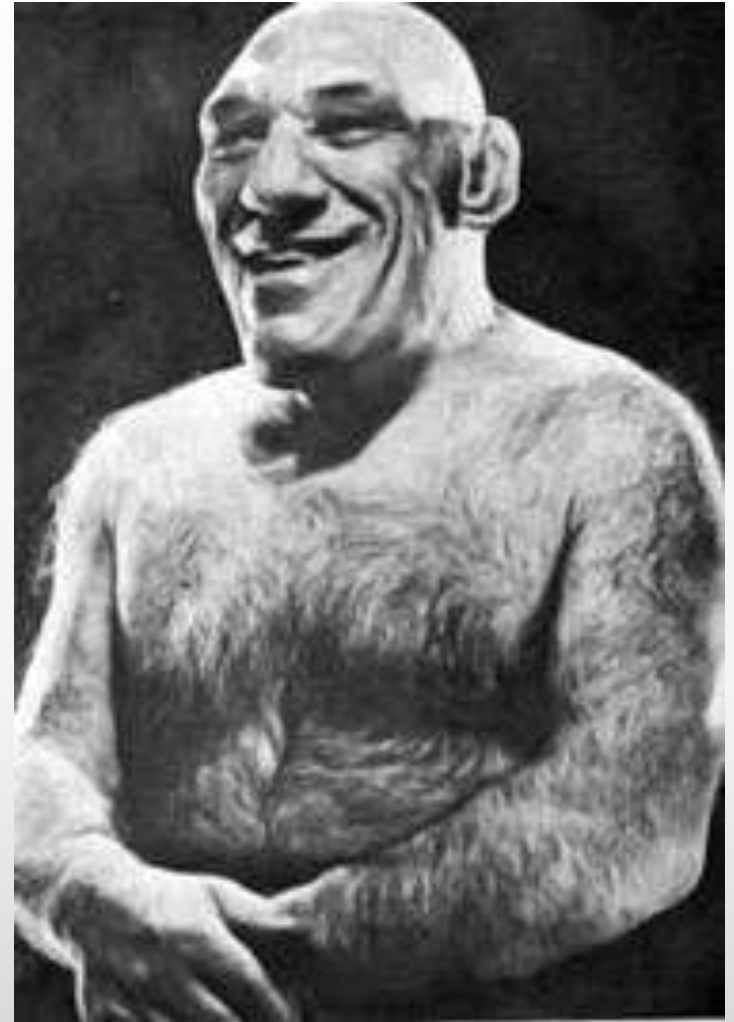
Акромегалія

Гігантизм виникає при гіперфункції гіпофізу уже в дорослому віці.

Акромегалія

- Виявляється гіпертрофія м'яких тканин носа, губ, вух і, навіть, язика. Збільшення нижньої щелепи призводить до зміни прикусу за рахунок розходження міжзубних проміжків. Виникає акромегалія в основному після завершення росту організму. Розвивається поступово і триває багато років.

Боксер Моріс Тілле

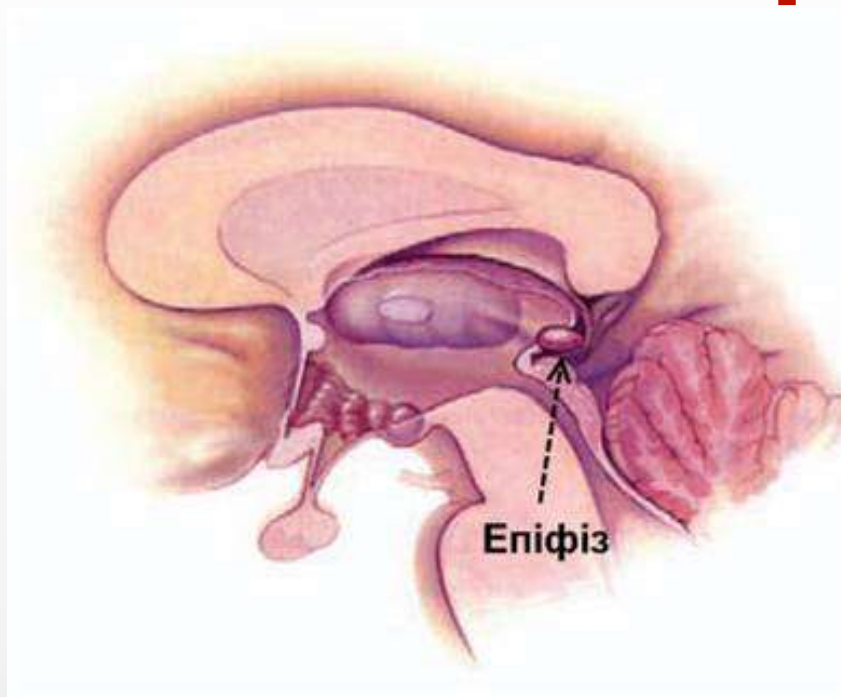

диригент впливає на всі ендокринні організму. Тому визнаємо слідом за цим канадським патофізіологом Г. гіпофіз - своєрідний "ендокринний гіпофіз" дійсно диригент, і як такий виконує не свою музику.

Ще треба визнати гіпоталамус - гіпоталамус мозку, для якого характерне наявність нейросекреторних клітин. Саме ці клітини задають тон і беруть участь практично у всіх процесах, які мають відношення до діяльності, у регуляції обміну речовинами, емоційного стану, психічної діяльності та ін..

Епіфіз

Маса цієї залози у дорослої людини близько **0,2 гр**, довжина 8-15 мм, ширина 6-10 мм, товщина 4-6 мм. Так як у людини ця залоза за формою нагадує соснову шишку, вона і отримала одне зі своїх назв - **шишковидна залоза** (грец. ephysis - шишка, наріст)

Регуляція добових біологічних ритмів (день – ніч), метаболізму (обміну речовин) та пристосування організму до мінливих умов освітленості.

гормони епіфізу

Мелатонін

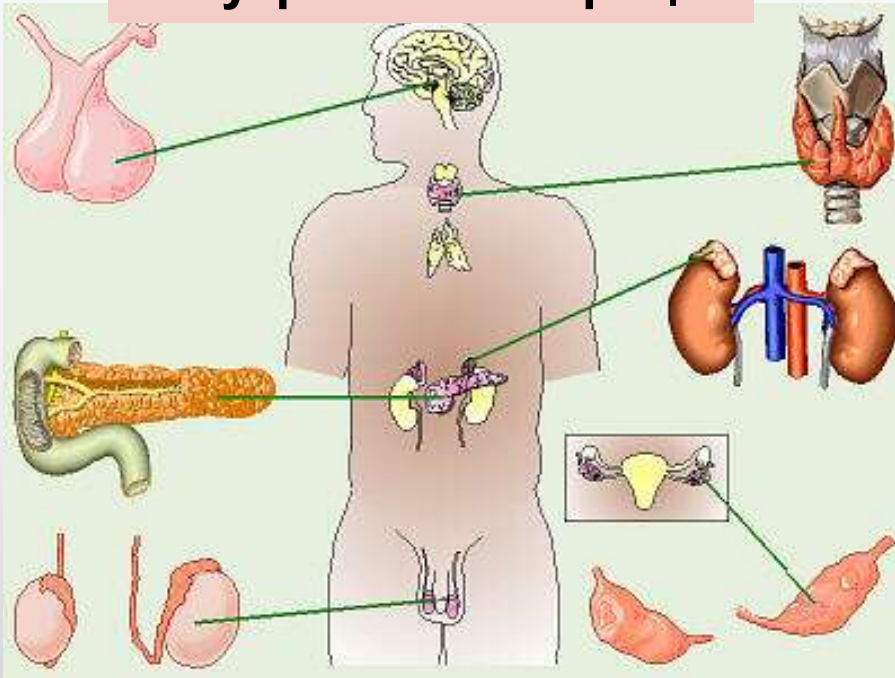
1. Визначає періодичність сну і коливання температури тіла.
2. Порушення добового ритму організму у зв'язку з перельотом через кілька годинних поясів, розлади сну і «зимові депресії»
3. Тривалість життя пов'язана із загальною кількістю цього гормону
4. Впливаючи на гіпофіз тормозить передчасне статеве дозрівання
6. Зумовлює пігментацію шкіри.

Сератонін гормон “задоволення”.

1. Роль в згортанні крові
2. Приймає участь в процесах алергії і запалень
3. Роль в регуляції моторики і секреції в шлунково-кишковому тракті
4. Вплив на процеси збудження і гальмування в системі статевих органів. Наприклад, збільшення концентрації серотоніну у чоловіків затримує настання еякуляції.
5. Вплив на скорочення матки і маткових труб , координації родів.

Гіперфункція

**Порушується робота
всіх залоз
внутрішньої секреції**

Гіпофункція

**Передчасний статевий
розвиток
і затримання росту у
дітей
внаслідок гальмівної дії
на гіпофіз**

Гіперфункція

Гіпофункція

Надмірна пігментація

**Побіління ділянок
шкіри(вітіліго)**

Мелатонін

Щитовидна залоза

Схоже на метелика утворення, розташоване спереду гортані, вагою 30-60 г. Два «крила» цього «метелика» - тягнуться вгору по обидва боки трахеї. Ці «крила» сполучені вузькою смужкою тканини - перешийком, який проходить по передній поверхні трахеї.

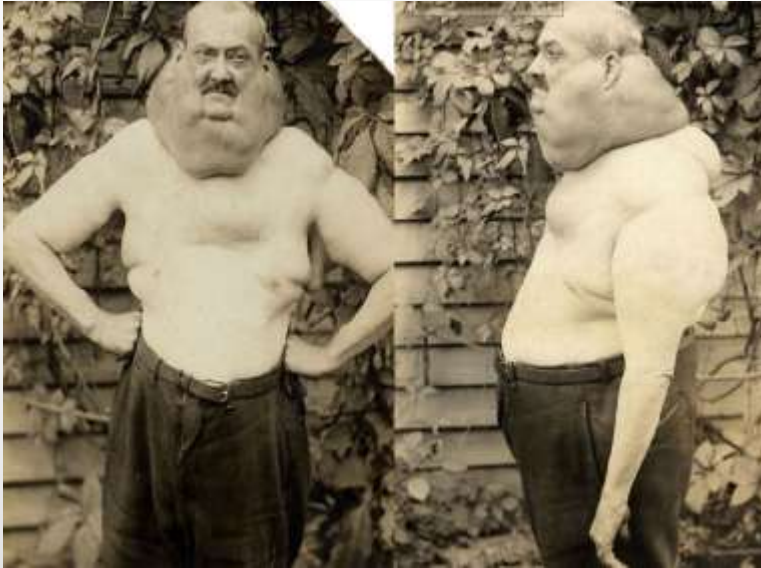
ГОРМОН – ТИРОКСИН (для нього потрібен йод)

Вплив на обмін речовин, на ріст і розвиток організму, на збудливість нервової системи, на діяльність серця, на кровообіг і на інші потрібні і корисні функції організму.

Гіперфункція

Базедова хвороба:
підвищується обмін
речовин ,
збудливість нервової
системи, розвивається **зоб**.

Гіпофункція

Мікседема: знижується
обмін речовин і
збудливість нервової
системи, з'являються
набряки шкіри. У
молодому віці
карликовість і кретинізм.

Тироксин

МІКСЕДЕМА

- Розглядається як крайня, клінічно виражена форма **гіпотиреозу**. Внаслідок порушення білкового обміну органи і тканини стають набряклими. Термін "мікседема" (слизовий набряк шкіри) по відношенню до важких форм гіпотиреозу став вживатися з 1878 року. У хворих відзначається збільшення маси тіла за рахунок надмірної кількості міжтканинної рідини, одутлість обличчя, психічна загальмованість, сонливість, зниження інтелекту, порушення статевих функцій та всіх видів обміну речовин.

Кретинізм

- Кретинізм виникає при гіпофункції гормонів щитоподібної залози у дитячому віці. При цьому захворюванні спостерігається затримка росту, порушення пропорцій тіла, фізичного, статевого та психічного розвитку.

Cretinism

Кретинізм

Симптоми
кретинізму:

- низький ріст;
- товстий, великий
язик;
- плоский ніс;
- розумова відсталість.

ЦІКАВІ ФАКТИ !

- Сучасні ендокринологи звернули увагу на округлі шиї зображених на портретах жінок, і визначили що багато з моделей Рубенса, Дюрера, Ван Дейка та інших художників **хворіли на зоб**.
- Особливо часто такі шиї зустрічалися у творчості Енгра, а потім Матісса.

Паращитовидні залози

Затишно примостилися на задній поверхні щитовидної залози, їх чотири і вага кожної становить приблизно 0,05 м.

Регулює обмін Кальцію і Фосфору

Гормони паращитовидних залоз

Паратгормон

Підтримка постійного рівня кальцію в крові: при його зниженні паратгормон вивільняється і активує перехід цього самого кальцію з кісток в кров до тих пір, поки вміст кальцію в крові не повернеться до норми.

Гіперфункція

*Викликає
захворювання кісток,
з'являються камені в
нирках*

Гіпофункція

*Порушується розвиток
кісткової тканини, зубів.*

*Зниження рівня кальцію в
крові, що призводить до
підвищеної нервово-
м'язової збудливості,
спазмів і судом.*

Паратгормо

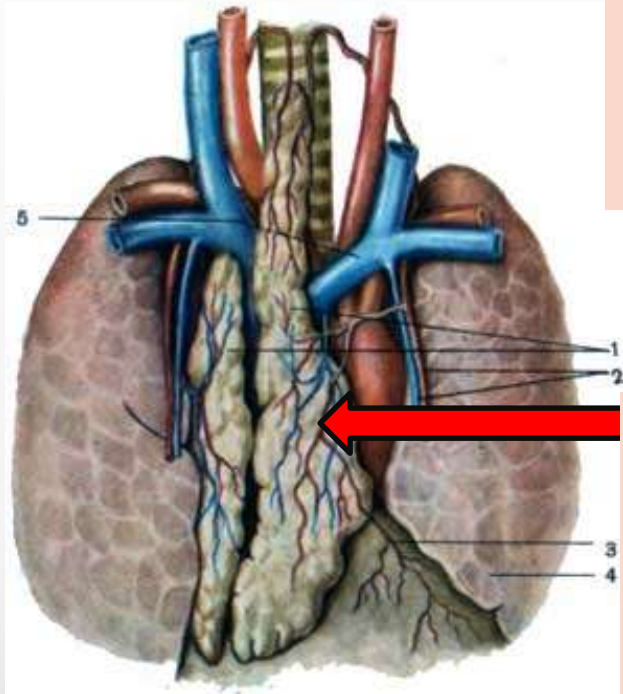

Це цікаво!

- *Коли всмоктування кальцію з їжі йде надлишково, його солі накопичуються в нирках. Такі метаболічні процеси цілком здатні надалі призвести до сечокам'яної хвороби і запалення нирок - пієлонефриту.*
- *Всім підліткам від 12 до 17 років щорічно потрібно робити профілактичний аналіз сечі, а результати показувати лікарю.*

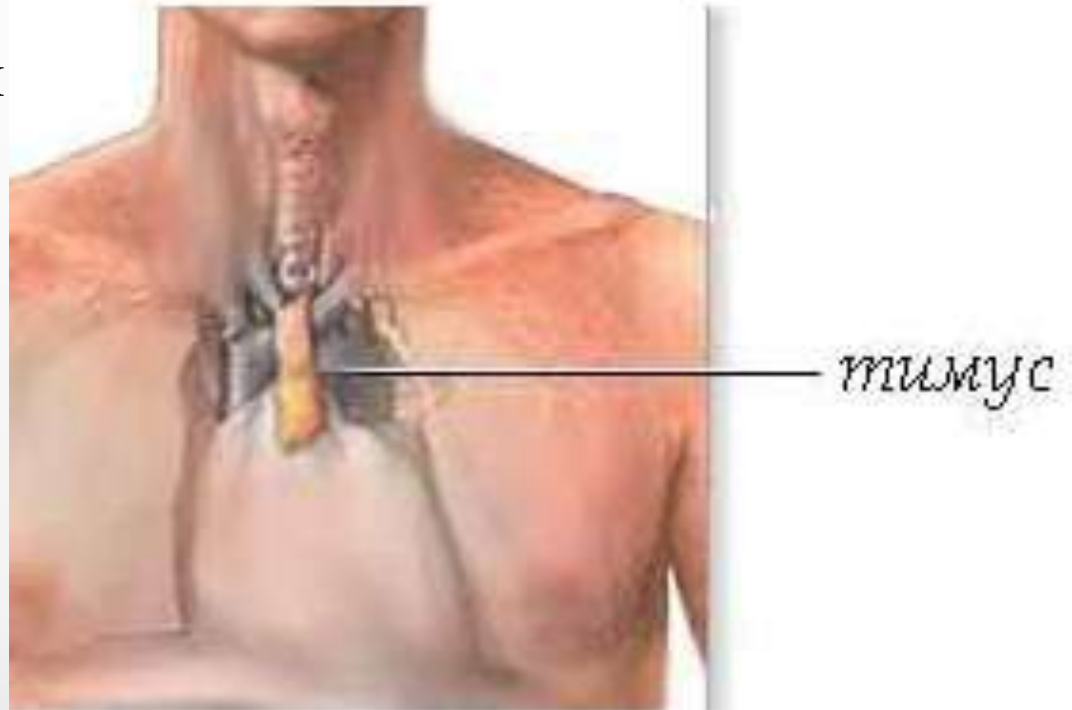
Вилочкова залоза(тимус)

Орган дитячого віку, лежить за грудиною. Найбільшої ваги набуває в 11-15 років.

Залоза є головним органом імунітету, яка виробляє **Т-лімфоцити**, а також регулює нейром'язову передачу, вуглеводний обмін і обмін кальцію. У дорослому віці тимус перероджується в жирову тканину.

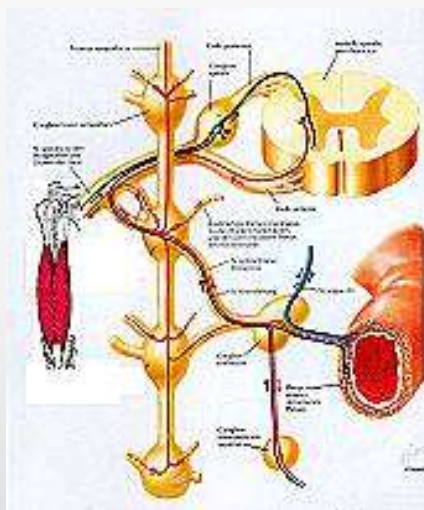
□ **Вилочкова залоза** – надзвичайний орган, який наявний лише в дитячому віці. До 14 років вона зникає.

Гіперфункція

Гіпофункція

Порушення імунітету ,
проведення збудження в
нервовій і м'язовій
тканинах і обміну
речовин

Відомо, що видалення цієї залози викликає порушення мінерального обміну: кістки стають м'якими, крихкими і легко ламаються, загоєння переломів йде повільно, може з'являтися м'язова слабкість, так само виникають і психічні порушення.

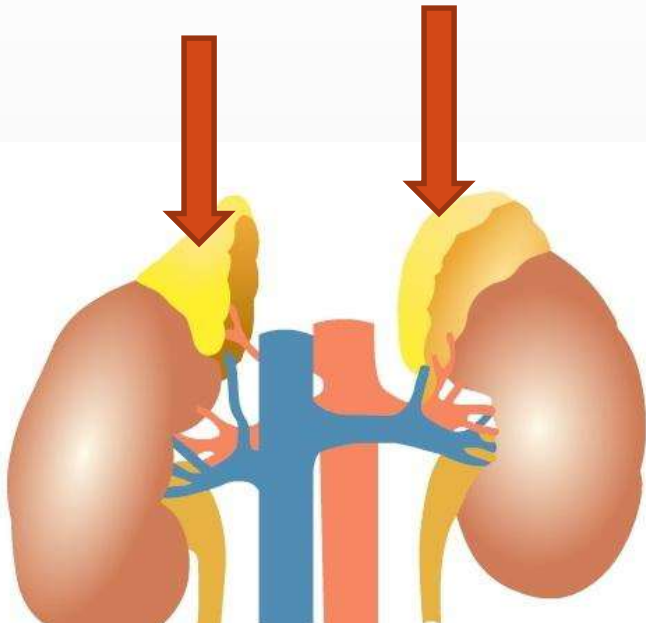
Це цікаво!

- Вилочкова залоза (тимус) розвивається в плода на
- 6-му тижні вагітності.
- Вона має розміри більші, ніж всі ендокринні залози, разом узяті. Її роль на цей момент не з'ясована досконально, однак стверджують надзвичайну важливість тимуса для розвитку плоду: **вилочкова залоза сама здійснює імунологічний нагляд за розвитком клітин дитини.**

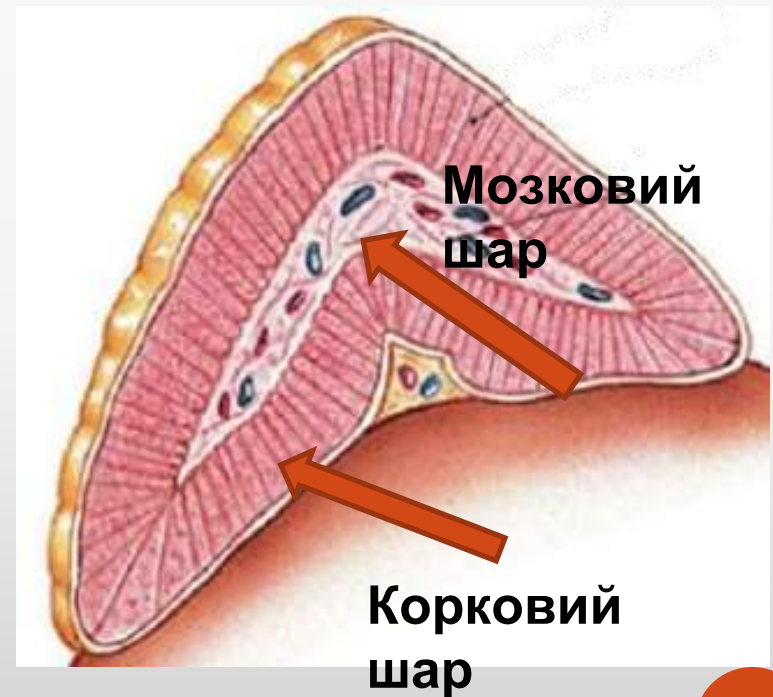

Надниркові залози

Регулюють обмін мінеральних і органічних речовин, виділення статевих гормонів, тиск крові, тонус м'язів, стан імунітету

Парні органи, складаються із коркового і мозкового шару

Мозковий шар

Корковий шар

Гормони надниркових залоз

1.Кора-

кортикостироїди:

I.Глюкокортикоїди

II.Мінералокортикоїди

2.Статеві стероїди:

III.Андрогени

IV.Естрогени

- Впливають на обмін білків, вуглеводів, жирів, а також на імунні механізми нашого організму.
- Здатні надавати протизапальну дію.
- Впливають на водно-сольовий обмін.
- Є відповідальними за виробництво статевих гормонів.

Мозкова речовина

I.Адреналін

II.Норадреналін

I . Вплив на вуглеводні запаси і мобілізацію жирів.

II. 1. Звужує кровоносні судини і підвищує кров'яний тиск.

II.2. Участь в якості медіатора при передачі нервового імпульсу з нервових закінчень на тканині органів.

Забезпечують швидку реакцію на раптову небезпеку

Гіперфункція

Гіпофункція

Адреналін і норадреналін

Хвороба Аддісона

- Хвороба Аддісона - захворювання, що виникає в зв'язку з порушенням функцій надниркових залоз, яке найчастіше є наслідком їх туберкульозу.

Цікаво!

- *Змінився гормональний настрій надниркових залоз, і обличчя жінки набуло чоловічого типу оволосіння.*
- До речі, іспанському живописцю Хусепе Рібера належить картина, що зображає Магдалену Вентура. Літня жінка з густою бородою годує грудьми дитину. Поруч стоїть її чоловік, якому, як свідчить переказ, до цього вона вже народила двох дітей. Але *борода в жінок - це, звичайно буває в кінцевій стадії ураження надниркових залоз.*

Цікаво !

- Існує припущення, що агресивний стан людини пов'язаний з виділенням норадреналіну, а почуття страху і невпевненості - з виділенням адреналіну.

"Коли людина боїться - виділяє адреналін, Це знають собаки і, гавкаючи, біжать за ним. Коли ти вбігає в кімнату в черемховому платті, за тобою залітають оси - ти вирізняєш щастя. Я знаю одного приятеля з тухлим поглядом деляги. Над ним все літають мухи. Заздрість він виділяє".

